

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 180 Lei
 pe jumătate . . . . . 90 Lei
 în America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Târnava-mică
 Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei,
 a doua și a treia oră 4 Lei.

Armele diavolului

— Tutunul său: „tămăia dracului“. — Pipa și țigările sau „cădelnița și luminările“ Spurcăciunii Sale.

de GAVRIL TODICA.

Dacă punem seamă la frământările oamenilor, vedem că unii încep cu nimic și ajung la mult; alții încep cu mult și ajung la nimic.

Fericiți sunt aceia, cari dela nimic iar se știu ridica la ceva și dela ceva la mult.

Scăpătarea oamenilor se face sau din voința lui Dumnezeu, ca să-i pună la încercare și să-i câștige; sau din voința diavolului, care și el îi pune la încercare, ca să-i câștige.

Dumnezeu ne pune la încercări aspre și grele, ca să ne probeze tăria credinței. Așa a pus pe dreptul Iov din Biblie. El era omul cel mai bogat din țara sa. A venit însă încercarea și Iov s'a pomenit că în câteva zile nu mai are nimic: nici avere, nici copii. A rămas gol, cum l-a născut mă-sa. Ba atâta nu fu destul, ci s'a mai umplut și de bube rele: din vârful capului până în tălpile picioarelor. Trebuia să zacă afară, pe grămada de gunoiu, căci nime nu-l suferia în casă. El tăcea și răbda zicând: „Domnul mi-a dat, Domnul mi-a luat, fie numele Domnului binecuvântat“.

Mare a fost credința lui Iov. Mare i-a fost și răsplata. Că încurând s'a însă sănătoșat și a câștigat averi mai mari decum a avut înainte, și i-s'a înmulțit familia mai tare, decum era înainte de încercare, și au trăit cu toții mulți ani și fericiți iar diavolul a rămas rușinat că nu a putut câștiga pe Iov.

Puțini sunt ca dreptul Iov.

Oamenii cei mai mulți trag din buna lor voe, spre diavolul.

Că dacă se sgândăresc numai un pic la degetul cel mic, ei sunt gata cu injurături (sudălmi) asupra lui Dumnezeu și a lucrurilor sfinte. Pe Satana nu l-ar injura pentru cât bunu-i în lume. Nici lucrurile lui.

Dacă cineva își perde un porc, o vacă, un bou: e gata să se lovească cu capul de toți păreții. Intr'atâta il roade la inimă durerea și năcazul.

Dacă cineva „arde“, adică — din te miri ce pricină — i-se aprinde casa, șura, stogul: e vai de capul lui, că toată

viața se bocește și blastămă, necum să rabde în tăcere și să zică: „Domnul a dat, Domnul a luat, fie numele Domnului binecuvântat“.

Sunt destui domni, cari după ce își perd toată averea în jocul de cărți, își scot revolverul din buzunar și se împuşcă.

Iarăși alții, după ce își perd sănătatea în beții și desfrânări, merg acasă și se spânzură.

Chiar elevii de liceu, încep a-și pune capăt zilelor, dacă rămân repetenți. În loc să rabde și să-și dea mai multă silință, ori să meargă la altă lesterie, dacă mintea nu-i ajută la învățătură. Căci nu tuturor se dă darul de a învăța carte, dar de bună seamă fiecăruia i-se dă inclinarea, aplecarea, spre ceva lucru: numai să fie cu bagare de seamă.

Și așa mai departe.

Oare cui își dau sufletul, de bună voe, oameni ca aceștia?

De bună seamă, numai lui Dumnezeu nu și-l dau. Căci Dumnezeu nu vrea moartea păcătosului, ci să se întoarcă și să fie viu.

Numai diavolul se bucură de ei. Lui se dau, de bună voe. Spurcăciunea. Sa nici nu umblă tare după ei, bineștiind că ai lui sunt.

Necuratul se frământă mai ales după de aceia, cari nu sunt nici buni, nici răi, nici calzi nici reci; cari șovăesc când într'o parte, când în alta. După de aceștia își rupe cismele, să-i prindă.

Amăgiri și curse.

Ca să-i poată prinde, nu-i cearcă cu lucruri grele, căci atunci știe, că nu va câștiga nici un suflet. Musca nu se prinde cu oțet.

Diavolul amăgește cu lucruri plăcute: cu bani, cu plăceri gădilitoare. Știe el, că de aceste plac oamenilor, mai tare de cum place mierea pentru muște.

Deci se pune la lucru. Veți ști, că precum zice și Sfânta Scriptură, diavolul ziua și noaptea stă la pândă.

Incepe cu amăgirile cele mai ușoare, cu lucrurile cele mai nevinovate.

El o fi văzut bunăoră, că oamenii țin la biserică și mergând mult la sfintele slujbe se pot întoarce dela păcate, se pot sfinți. A mai pus seama, că în biserică se aprinde smirnă și tămăie pentru curățirea aerului și alungarea duhurilor rele.

S'a socotit deci să născocească și el un fel de tămăie, care să fie mai plăcută și mai căutată de oameni, cu care să se tămăieze ori unde, fără să aibă trebuință a merge la biserică.

Astfel a născocit buruiana numită tutun (duhan), care mai are și o altă poveste.

Povestea tutunului.

Era odată un sihastru sfânt și evlavios. Toată viața și-o petrecea rostind rugăciuni în coate și ghenunchi, ori cetind în cărțile cele sfinte. Mamonul supusese toată lumea, dară de sihastrul acela nu se putu apropia. Ținut-au drept aceea dracii sobor, cum ar putea spune și pe cucernicul părinte? Și s'a hotărât în sobor așa, că cel mai mișel dintre draci să fie îndatorat a amăgi pe sfântul părinte. Merse deci svârluga de drac oblu la mănăstirea sihastrului și acolo dându-se peste cap se făcu o fată frumoasă de mama focului, șireată și atrăgătoare, ca un drăcușor. Bătu în ușe și intră la călugăr:

— Bună seara, cinstite părinte!

— Bună să-ți fie inima — dar ce vânturi te poartă prin locurile acestea secrete?

— D'apoi, cinstite părinte, am ră-tăcit calea și m'a apucat noaptea. Fi bun lasă-mă să rămân la D-Ta.

— Bucuros — zise călugărul. Așează-te colea pe laviță, unde te poți odihni până dimineată. Apoi se puse mai departe la cetit în cărțile sale. Cetia, cetia, dar dela inimă, încât nici nu auzia cum se văieta fata și striga:

— Iartă-mă, părinte, lasă-mă să merg, că în veci nu mă mai apropiu de D-ta. Părintele era cufundat în cetire și nu-i auzia svârcolirea și strigarea.

A tot cetit până în zorile dimineții. Atunci uitându-se îndărăpt, peste umăr, văzu că pe laviță nu mai este decât o cioară sbătându-se cu moartea. Il cuprinse mirarea, dar nu zise nimic, ci ceti mai departe, până colo către prânz. Atunci uitându-se iar îndărăpt văzu că cioara murise. Atunci o luă și o aruncă într'un copac din dosul mănăstirii. Cum o svârli, cum se opri acolo.

Dracii aşteptară o zi, aşteptară două, aşteptară nouă. Când văzură că ortacul lor nu se mai întoarce, zise mamonul cel mai mare:

— Spusu-v'am să nu vă prinde-ți în sâmbra cu sihastrul acela? Acum să văd, care va merge să ne aducă ceva știre despre ortacul nostru cel mai isteț și cel mai cutezător?

Nu se îndemna nici unul.

Atunci mamonul alese 7 drăculeți cu pinteni și le porunci aspru:

— Mergeți numai decât la mănăstire și vă scăpați ortacul de chinuri!

De frică, ca de voe bună, porniseră dracii la drum. Când se apropiară de mănăstire, le veni încă din depărtare, miros de drac. Se apropiară și căutară. Când colo, iată cioara în copac, dară nu cutezară să pună mâna pe ea, cu toate că era aproape putredă. Penele îi căzuseră și din ele crescură acolo, unde căzuseră, nește buruiene cu frunze late ca palma și cu miros de drac.

Oei 7 draci luară buruienile și le puseră numele *Tutun*, că așa se chema dracul, care voia să amăgească pe sihastru și din penele căruia crescuse buruiana cu miros de drac.

Intorcându-se la iad, dracii se sfătuiră cum să folosească ei buruiana aceea, crescută din fratele lor? Deci se hotărîră să o usuce, apoi uscată să o aprindă și fumul să-l bea mama dracului celui mort, mama lui Tutun, care se numia Păcă. Ea era foarte supărată pentru feciorul ei și plângea. Soborul drăcesc a hotărît, că întru cinstea acestei mame supărate, că se facă ulcica, în care se va arde tutunul. Așa au făcut pipa, adecă luleaua. Apoi a poruncit, că dracii cari vor ținea țeava pipei în gură, când vor fuma, să zică tot: pâl pâl pâl adecă: Păcă, nu fi supărată!

Și toate s'au întâmplat după poruncă. Fiecare drac și-a făcut câte-o pipă de lut, i-a pus câte-o vergea de soc și fumega ca pe hornuri. Iară Păca cea bătrână începu a-și uita de jale și de necaz afumându-se și ea din o lulea cu iubitul ei Tutun.

Cam așa ne spune povestea din popor, scrisă în *Povești Ardelenesti* de iscăsitul dascăl, care a fost Ioan Pop Roteganul.

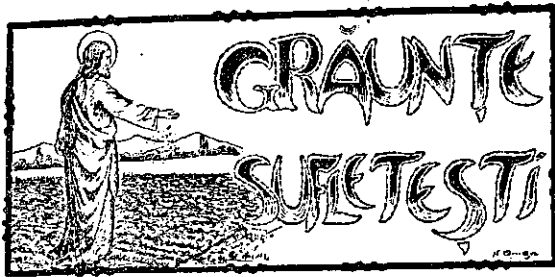
Eu am mai auzit încă, din oameni bătrâni, că diavolul crepa de necaz când vedea pe călugări cădind în biserică iar pe crâsnici aprinzând luminile. S'au socotit să desvețe pe oameni dela treburi de aceste și să le dea el cădelniță, mai plăcută și luminări mai iubite. Așa a născocit pipa, sau luleaua, pe care omul o umple cu tămâia dracului.

În loc de luminări, a născocit țigările și țigaretetele, pe cari să le aprindă oamenii unde vreau, numai de biserică să se desvețe.

Și așa se face, că sunt mulți fumători pătimiși, cari de dragul pipei spurcate și de dragul țigaretelor deavolești, mai bucuroși se duc cu vitele la câmp, ori rămân acasă, decât să meargă la sfintele slujbe și rugăciuni bisericesti.

Și iată cum, prin amăgire nesimțită, prin deprinderi nevinovate, ne pomenim pătimiși și putem aluneca spre Spurcăciunea Sa. Patima în sine e ceva drăcesc, căci prin patimă ne perdem puterea de stăpânire asupra voinței noastre. De

multe-ori am vrea să ne desbărăm de patimă, dar nu putem. Ne atrage ca magnetul, să păcâim ziua și noaptea, de ni-se face gura ca hornul de fabrică. Iar alții mai țin și băgău, ca să nu tot dea gologanii pe tutun.

Din viața vechilor creștini

Muncă silnică pe viață

Descris-am atâtea feluri de chinuri ale vechilor creștini, încât cetitorul poate că și-a zis: e de necrezut, cum a mai putut rămânea cu toate acestea și numai un singur creștin pe lume? Dar n'am ajuns să pot descrie decât puține feluri de chinuri. Am lăsat pentru mai târziu îngrozitoarele munci pe cari creștinii le-au suferit în minele de tot felul ale Romanilor. Că marea bogăție pe care o adunaseră Romanii cei vechi, nu era numai din războaie, ci mai ales din băile de aramă, de aur, de plumb, de argint, de marmură, de sare, de unde aduceau bogății cu adevărat neprețuite.

La început băile acestea le lucrau cu sclavii, a căror viață, de adevărate vite credincioase, am descris-o în cele de mai înainte; de când s'a ivit însă blăstămatul neam al creștinilor, pe acești nefericiți îi trimiteau ca să lucreze acolo. Și bieții creștini n'aveau ce zice. Plecau și lucrau, mângându-se că Hristos și mai mult a suferit pentru ei.

Îngrijitorii îi chinuiau în modul cel mai îngrozitor, nedându-le de mâncare, decât foarte puțin, nelăsându-i să se spele, nengăduindu-le să se culce în așternut. A intra într'o baie de acestea ca lucrător, însemna a muri pe încetul dar sigur. Și cu toate acestea creștinii nu se lepădau de credința lor. Munciau și se rugau.

Dar urmași-mă, vă rog, într'o astfel de baie, ca să aveți ideile cel puțin, cum era viața pe sub pământ în vremea aceea. Să mergem în orașul Cilicia din Asia Mică, unde Romanii aveau o baie de marmoră foarte vestită. Intrând înăuntru, vedem sute de oameni palizi, sdrențoși, murdari, aproape desbrăcați, ascuțindu-și ciocanele, cari tot mereu se tociau în piatra aspră de marmură. Dincolo vedem o ceată, scoțând un mare pietroiu din perete și răsămându-l cu spatele, nu cumva, căzând să crape. Dar nu mai pot bieții, cîrg sudorii de pe ei părau. În clipita aceea un îngrijitor blestemat dă cu biciul în ei, așa că țîșnește sângele departe.

„Ce neam de oameni nebunesc sunt acești creștinii!”, începe să vorbească unul dintre îngrijitori, agrăindu-l pe celalalt. „Da, sunt nebuni într'adevăr”, răspunse celalalt. — „N'am mai văzut astfel de oameni în viața mea, să tot lucre și, oricât i-ai bate, să nu se tânguiască, ci să sufere fără de a murmura”. — „Și să nu se lapede de credința lor aceea atât de nebunească!” — adăugă celalalt. „Dar las' să fie nebuni, că pe urma nebuniei lor câștigăm noi atât de mult!”, — observă tovarășul.

Era tocmai vremea prânzului. Bieții creștini avură voie să odihnească vreo câteva clipite. Dar, ca să nu se întrerupă munca, veniră numai decât alții și le luară locul. Dar ceice veniră erau și mai munciți decât cei de

mai înainte și veniră legați unul de altul, mâna stângă a unuia era ferecată de mâna dreaptă a celui alalt. Și mai era ceva neobișnuit: toți schiopătau și toți erau orbi de ochiul stâng. Unul dintre muncitorii de mai înainte, intră numai de două zile în baie, întrebă de un tovarăș mai vechiu al său, pentru ce sunt toți schiopi.

„Le-au tăiat vinele dela picioare, ca să nu poată fugi”, — fu răspunsul.

— „D'apoi nu e destul că lucră ca boii mai trebuie să le taie și vinele și să le mai scoată și ochii?”

— „Da, dragă, dar las' că vei vedea și tu, că peste câteva săptămâni și noi așa o să pășim.”

Ceeace ne-a atras atențiunea mai ales a fost un tinăr binefăcut, a cărui față arăta de departe că este de domn. Acest tinăr era și el deabia de câteva zile în baie. Se vedea pe el, că nu-i sufere aierul, că nu este deca: cu astfel de muncă și că se va prăpădi în curând aici. Fața lui tristă părea parcă străină în această lume dură și greoaie. Noi o vedeam foarte bine aceasta și-l compăttimeam din inimă. Deodată însă fața i-se înviorază, iar ochii îi schintelază de fericire. „Tu ești Cassius?” — întrebă el cu o voce aproape din lumina cealaltă. „Eu sunt stăpâne, eu servul tău Cassius. Dar tu, nobile Camillus, când ai sosit în acest iad?” — „Alaltăieri m'au adus”. — „Te vei prăpădi aici stăpâne, puterile tale nu te vor ajuta și, în câteva săptămâni, te vom îngropa în mormânt scobit în marmură”. — „Dulcele Isus a fost înmormântat în groapă de piatră simplă, cum să fiu eu înmormântat în groapă de marmură?”

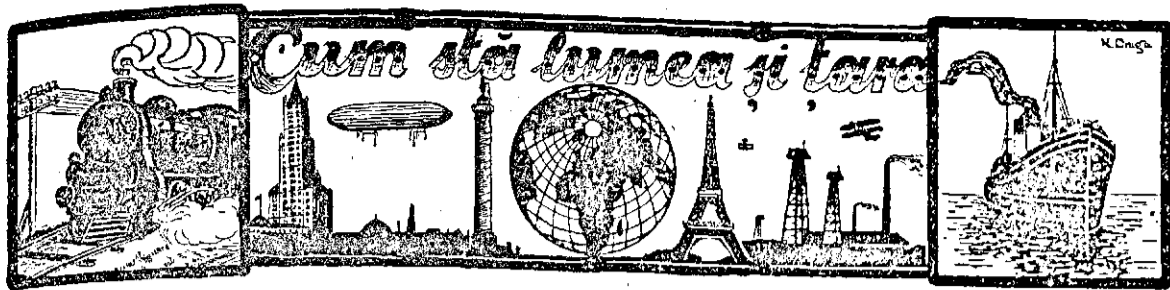
Și din clipita aceea Cassius, deși schiop și orb de un ochiu, îi ajuta regulat fostului său stăpân, la ascuțitul ciocanului și la scoaterea marmurei, iar cu banii ce-i avea ascușii câștiga apă pentru spălarea ranelor și sudorii stăpânului său. Dar nu mult l-a putut ajuta, căci Camillus se îmbolnăvi, și peste două săptămâni patru muncitori îi săpară mormântul în marmură, iar deasupra așezară o lespede frumoasă pe care însemnă cu ciocanele numele și ziua morții. Și astăzi se mai vede încă această lespede în Cilicia.

Nu e mirare apoi că toți episcopii lumii se interesau de aproape de soarta acestor nefericiți, predicând despre suferințele lor și rugând creștinii, să le trimită tot felul de ajutoare, ca să nuse prăpădească înainte de vreme. Iar creștinii de pe atunci nu erau asemenea nouă, nemilostivi și fără de inimă, adunau bani peste bani, iar doi diaconi mergeau și le dăceau mila.

„Despre aceea vă vor cunoaște pe voi oamenii că ai mei învățacei sunteți, dacă vă veți iubi unii pe alții” (Ioan 13, 35). Aceste cuvinte ar trebui să ni-le însemnăm bine creștinii de astăzi, cari nu suntem în stare să jertfim nimic pentru biserică, pentru săraci și pentru suferinzi, bageamă fiindcă ne lipsește virtutea cea mai mare, dragostea.

Iuliu Maior.

Viață lungă și frumoasă. În comuna Hodac din județul Mureș, trăiește un moșneg cu numele Ioan Popa a Smarandei, în vârstă de 95 de ani, căruia îi trăiește și baba, cu care s'a cununat înainte cu 73 de ani. Amândoi sunt sănătoși. Bătrânul cosește, merge la pădure după lemne și sapă la cucuruz, ca un juniaș. Și nici baba nu se dă. Ioan Popa a Smarandei din Hodac n'a folosit însă nicicând în viața lui băuturi bețive! Acestea ni-le scrie d. Dumitru Frandez, comerciant, cetitor al gazetei noastre.

Războaiele viitorului

— Războaiele din timpurile viitoare se vor purta cu altfel de arme decât celea de până acum. — Biruitoare vor rămânea popoarele cu mai multă știință. — Viață slobodă vor avea numai neamurile istețe.

Cunoaștem grozăvia războiului celui mare, care a secerat atâtea vieți omenesti, a sguduit din temelii întreaga omenire și a sărăcit atâtea țări, în cât lipsurile de pe urmele lui, prin scumpetea lucrurilor trebuincioase omului, și astăzi le simțim. Cine a luat parte în acest războiu, a putut vedea cu ochii, iar cine nu din povestiri, ori din cele scrise prin cărți a putut afla, câte meșteșuguri au fost născocite pentru nimicirea cât mai ușoară a vieții omului. Cu drept cuvânt, acest războiu ne-a arătat, că nu cei mulți la număr și înarmați cu băta pot ieși învingători, ci cei puțini la număr, dar cari au fost înarmați cu arma științei, Bombardamentul aeroplanelor în toiu noapții, năvala gazurilor otrăvitoare, erau un adevărat prăpăd pentru populația pașnică, ori pentru oastea în repaos. Războiul trecut ne-a dat să înțelegem, că nu cel puternic, dar cel iscusit învinge.

În viitor, războaiele se vor face și cu mai mari meșteșuguri

Cu toate că ne aflăm în timp de pace și cu toate că țările vorbesc așa de frumos despre pace, dar toate se găsesc de războiu. Citind ziarul, află că s'a iscodit un

fe de aeroplan de sticlă, care să nu fie văzut de ochiul omenesc, ori un fel de gaz care slobozit în aer, închipue norii și apără satul sau orașul de năvala aeroplanelor. De asemenea, în Germania, mi se pare, ci că s'a iscodit un fel de rețea (setcă) de electricitate, care electricitate zvârle înapoi ghiulele slobozite de către tun. Și câte și mai câte iscodiri. Nu degeaba se spune că războiul viitorului îl va purta știința cu meșteșugurile de atâtea feluri! Nu va fi nevoie ca pân' acum de oaste numeroasă. Va fi nevoie de cât mai multe aeroplane și alte iscodiri, pentru a nimici dintr'odată târguri întregi și deci, cu multă ușurință a ucide mii de oameni. De-așemenea, în acest războiu al viitorului, va fi nevoie de mijloace de apărare întemeiate tot pe știință, ca nori plutitori, cari să ne ascundă de ochiul vrăjmașului din văzduh și alte iscodiri.

Cel ce va fi atacat cu atâtea meșteșuguri, întemeiate pe știință, va trebui să răspundă cu aceleași arme.

Aceasta o vom putea, când vom îmbrățișa știința

Toate iscodirile de meșteșuguri cer o minte ageră și învățată.

Numai oamenii învățați sunt aceia cari descopăr și folosesc meșteșugurile puse în folosința omenirii. Omul neînvățat — având meșteșugul în fața lui, nu-l poate folosi, fiindcă îi lipsește știința și priceperea de a-l folosi. Asupra acestui lucru trebuie să ne îndreptăm toată luarea aminte. Să se știe, că poporul, care nu se va adăpa din izvorul științei, va fi menit să piară. Cu toată mulțimea armatei, un aeroplan, un nor de gaze otrăvitoare, vor fi deajuns pentru a nu lăsa nici un suflet viu. Având cu noi știința vom ști să ne apărăm de toată năvala ce ar veni asupra noastră, fie pe uscat, fie de sus, de oriunde.

Războiul nu se face numai pe calea omorării oamenilor

Dar războiul se face și în alte chipuri. Nu numai pe calea vărsării de sânge, ci și pe calea întrecerii între popoare pe orice țărâm de lucrare omenescă. În unele țări industria e în floare. În altele creșterea vitelor, în alte agricultura. Și pe aceste terenuri se dă între țări un războiu de întrecere. Și unele țări înving, altele rămân învinse. În adevăr, sunt țări cu un pământ slab, neroditor, și acolo producția (roada) e mai mare. Alte țări, cum e a noastră au un pământ roditor, roadele culesse însă sunt proaste. Țara noastră, având cel mai bun pământ, merge în urma celorlalte țări cari descoperind mașini și unelte agricole, făcând gunoiera ogoarelor, cu gunoier sau alte materiale fabricate (chimice), alegând semânța cea mai bună și potrivită pământului și cliimei, lucrează pământul după toate cerințele agriculturii. De aceea, lucrul acolo este răsplătit prin roade îmbelșugate și țara propășește. Cine ar îndrăzni azi să pornească la războiu înarmat cu o singură băta? Așa porneau strămoșii noștri. Noi însă ne înarmăm din cap și până în tălpi cu cele mai iscusite arme. Dar dacă lucrul pământului e tot un războiu, pentru a în-

Foița „UNIRII POPORULUI”.

Sfânta Cuminecătură

Intâmplare adevărată din marele războiu al popoarelor

Răsfoind gazete vechi, am dat peste următoarea întâmplare, povestită de către corespondentul de războiu al ziarului „Giornale d'Italia”:

În toamna anului 1914, trupele germane se aflau așezate în front la St.-Mihiel, apărând podul Mosel. În fața lor se țineau strălucit trupele franceze. Nemții voiau cu orice preț să-și facă drum înainte. Însă nu puteau să răzbată nicidecum, din cauza tunurilor potrivnice, cari îi loviau cu strășnicie.

O zi și o noapte s'au trudit Germanii înzadar, să înainteze, dar n'au putut, căci Francezii îi băteau cumplit cu tunurile. Acești din urmă aveau o baterie de tunuri atât de bine ascunsă, încât Nemții turbau de necaz și n'o puteau găsi. Trimis-au în recunoaștere pe cei mai isteți și mai curajoși piloți (sburători) ai lor, dar înzadar! Francezii băteau par'că din măruntăiele pământului, atât de bine erau ascunși. Iar soldații germani pieriau ca muștele, zdrobiți de bombele tunurilor franceze.

În ceia din urmă, comandantul german făcu întrebare printre soldații săi:

— Cine se înștiințează de bunăvoie, să spioneze pozițiile franceze și să facă raportul trebuincios?

S'au găsit îndată mai mulți. Iar dintre toți aceștia a fost ales unul, care părea mai scuturat și mai hotărât. Comandantul îl pofti în fața sa și îi spuse:

— Ai înțeles despre ce este vorba? Trebuie să te duci, să spionezi tunurile franceze și să afli unde sunt așezate. Ai de îndeplinit o însărcinare foarte grea și primejdioasă. Însă dacă te întorci, răsplătit îți va fi decorația „Coroana de oțel”.

— Preabine, domnule colonel!

— Ai familie? Ai copii?

— Am, domnule colonel!

Auzind această mărturisire, graiul poruncitor al comandantului s'a înmuiat, căci avea și el familie și copii. Vorba i-se făcu tremurătoare, însă datoria sa de comandant îi aduse aminte, că în războiu mila n'are loc. Mai zise însă:

— Ei bine! Dacă s'ar întâmpla totuș să nu te mai întorci, asigur familiei tale *cinci mii de mărci!*

— Trăiți, domnule colonel! Vă mulțămesc pentru bunăvoință. Voi îndeplini porunca!

Stând drept în fața comandantului, în ochi i-se ivi o mărgeață de lacrimă, cu gândul la familia lui îndepărtată. El era ca pierdut.

Însă, în clipa următoare, ochii i-s'au aprins iarăș, de un foc nebănuț, căci dintre ofițeri se desprinsese figura înaltă, blândă, a preotului militar, care s'a apropiat de dânsul.

Soldatul-iscoadă căzu în genunchi și preotul îi ceti, acolo în tranșee, în bubuit de tunuri și de mitraliere, *deslegarea* pentru

cazul morții. Apoi, dintr'o cutie de argint, îi întinse *sfânta Cuminecătură*, pe care soldatul o primi cu fața strălucitoare. A mai sărutat mâna preotului și, strângându-si arma la piept, se făcu nevăzut.

Această icoană, a soldatului, care, înainte de a se arunca în gura primejdiei, ia deslegarea de păcate și sfânta împărțășanie creștinească, a mișcat adânc și pe soldați și pe ofițeri. Mai mult l-a mișcat însă pe gazetarul italian.

Acesta, dus atunci de meseria lui în altă parte, n'a putut uita nici o clipă pe soldatul care plecase la îndeplinirea unei atât de grele porunci. Se gândia, că din cumplirea spre care a plecat, îi este peste putință să scape. Francezii pârjoliau cu adevărat întreg ținutul. Prin focul lor dela Mosel, n'ar fi putut să răzbată nici pasere măiastră, necum făptură omenescă. Și, în închipuirea sa, italianul vedea o frunte năpădită de sânge, un soldat nenorocit, străpuns de gloanțe, și o familie pașnică, cernită de jale, undeva departe, înapoia grozavului războiu.

Ziaristul italian s'a întors însă iarăș, a doua zi seara, la frontul dela St.-Mihiel și făcu întrebare de iscoada trimisă în cercetarea pozițiilor franceze.

Și mare-i fu bucuria, când a aflat, că soldatul, cuminecat în bubuit de tunuri și'n ploaie de gloanțe, s'a întors la trupa sa, *întreg și neatins*. Îndeplinise porunca întocmai.

A. Melin.

vinge, culegând cele mai îmbelșugate ro-duri, cari sunt armele cu cari luptăm?

Aproape acelea ale strămoșilor noștri: plugul de lemn și scormonirea pământului de mântuială. Or, cum am spus că la luptă nu mai pornim cu băta, nici cu băta, nici cu aceste arme nu vom învinge.

S'au făcut atâtea descoperiri de ma-șini și feluri de a lucra pământul, cari, folosite în țările cu știință de carte, dau roadele cele mai bune. Se știe, că în ce privește roada ogoarelor noastre, suntem bătăuți. Bătăuți de Dumnezeu (secetă), dar bătăuți cea mai mare e nepriceperea noastră. N'avem nici grâu ca oamenii, abia de ne ajunge porumb pentru mămăligă. În Italia, în anii acești de pe urmă, s'au luat măsuri, ca să se samene cât mai mult grâu. Și azi Italia poartă frumosul nume de «țara grâului».

Iată, o țară care a învins. Dar a învins prin dorul de a munci și mai ales prin povețele date de știință.

Știința aduce biruință

Am văzut și credem fiecare, că răz-boiu se face nu numai prin vărsare de sânge, ci și prin vărsare de suduare și încordarea minții. Este războiu politic (pentru apărarea hotarelor), este războiu economic (intrecerea de a fabrica mărfuri), este războiu agricol (scoaterea celor mai bune roade) și câte altele. Incheind, să înțelegem, că fără știință orice luptă am duce, vom fi totdeauna învinși. Vedem în câtă lipsă și sărăcie ne sbatem. Aceasta e din pricina întinericului și neștiinței noastre. Dintre toate țările suntem țara cu cel mai mare număr de neștiutori de carte. Lucrul, însă, credem că se va îndrepta, dacă vom avea dragoste să ne trimitem copiii la școală, la care stăpânirea ne chiamă și chiar ne îndatorește să facem, punându-ne și amenzi (ștrafuri) dacă nu ne împlinim datoria. Dar chiar oamenii în vârstă, ce bine ar face dacă ar citi cărți și gazete scrise anume pentru luminarea norodului. Câte sfaturi, câte povețe!

Uitind, ne vom învăța cum trebuie să lucrăm pământul, cum să ne păstrăm sănă-tatea și vioiciunea trupului. Vom afla ce este prin alte țări, cum trăesc oamenii, ca să putem și noi împrumuta și folosi părțile bune din traiul lor.

Vai de poporul care va rămânea în întunec și neștiință; alté popoare îi vor lua drumul înainte și el înjosit, va fi târât ca un rob pe urma lor! Căci puterea a-ducătoare de biruință nu este puterea cnutului, a bătei, ci cea a cărții, a științei, a deșteptăciunii sufletului...

Cuvânt Moldovenesc.

Pr. Anton Luțcan

Ciudățeniile ale văzduhului

În Basarabia au plouat omizi

Locuitorii din județele Basarabiei, pre-cum și din părțile de miază noapte ale Moldovei și din Bucovina, au avut parte în săptămâna trecută de niște arătări ne-maivăzute. S'au trezit într-o bună zi, că vânturile dinspre Rusia aduc o ploaie foarte ciudată, *ploaie de omizi*. Norii negri, pur-tați de uragane, au sămănat deodată cu ploaia neînchipuite mulțimi de omizi, cari s'au lăsat asupra sămănturilor ca lăcustele, făcând pagube cumplite. Învățații își dau cu părerea, că aceste omizi au fost răsco-

lite și luate pe sus de furtunile grozave cari au trecut de curând peste întinderile Rusiei și, după ce au fost purtate prin văzduh mai multe zile, au fost risipite peste Basa-rabia, Bucovina și Polonia,

În unele ținuturi, în loc de omizi au căzut *fluturi mici*, albaștri, în puvoaie adevărate. Locuitorii satelor s'au înspăimântat gro-zav de aceste arătări nemaivăzute. Astro-nomii spun, că de patru mii de ani nu s'au mai pomenit în lume ploi de omizi și de fluturi.

În părțile Brăilei au plouat pui de broaște

Nu mai puțină uimire au avut locui-torii din părțile Brăilei, cari s'au pomenit într-una din zilele trecute, că plouă *mor-moloci de broască*, adică broscuțe cu două

picioare și cu coadă. Acestea broaște, se-dă cu socoteala că au fost ridicate de uragane din bălțile Dunării, unde, în urma multelor ploi din vara asta, s'a înmulțit broscăria peste măsură.

Grindină de câte-un chilogram în Bulgaria

Vineri în 28 Iunie, asupra unor țin-țuri din Bulgaria a căzut o grindină fără păreche în toată lumea. Bulgării de ghiață erau cât capetele de copii. S'a cântărit un astfel de bulgăr și s'a văzut că trage un chilogram. Bineînțeles că o asemenea grindină a făcut pustiiri cumplite. Mulți oameni aflați pe câmp au fost omorâți. Ba au fost zdrobite și camioane cari erau în drum și călătorii lor uciși.

Meseria și cartea

Prea ne legăm de carte înaltă, prea râvnim la domnie, iar stră-inii ne stăpânesc fabricile și ne culeg bogățiile.

Țara noastră este țara plugului, țara câmpiilor roditoare și a munților cu bogății nesfârșite.

Streinii cari vin pe la noi stau ui-miți când văd bogățiile țării românești și nu ar da pentru mult să le poată avea.

„Dați-ne nouă aceste bogății — zic ei — și veți vedea cât ban vom scoate noi din ele“.

Dar te doare inima când vezi că comorile din pământul românesc le scot streinii și bietul român trage în jugul lor, ca ziler și muncitor de rând.

Să luăm numai pe rând fabricile de firez de pe Mureș în sus. Cine sunt stăpânii peste aceste fabrici? Cine îndreaptă trebile fabricilor în cancelarii? Tot domni de neam strein.

Românii noștri sunt prin crepătu-rile munților. Taie ziua întreagă la trunchii de brazi și îi rostogolesc la vale cu primejduirea vieții. Nu este zi în care să nu se chilăvească prin munți vre-un lucrător. Cu mâinile și picioarele zdrobite îl aduc la spital și bun e Domnul dacă se mai alege om din el.

Să luăm mașina sbârnaitoare. Cine o îndreaptă și cine îi cunoaște toate roțile și suruburile? Tot un strein.

Românul nostru împinge și aici bradul la gura firezului, duce scândurile în magazie, ori cară apă la căzan.

Streinul poruncește, streinul îndreaptă și streinul se îmbogățește, din comoara pământului nostru și de pe oasele zdrobite ale muncitorilor români.

Asta e soarta românului chiar și astăzi când el este stăpân în țară. Să îmbogățească pe streini, să le care apă, să le care lemne.

Și toate aceste numai din vina noastră. Ni-e rușine de meserii. Socotim lucru dejositor a ne mânji pe la roțile de mașini.

El lucru frumos, când cineva poate în-văța pe la școli mari și se poate face om de seamă între cărturari. Ți-e mai mare dragul când vezi câte un băiat de plu-gar, copil sărac, că e cel dintâiu în clasă și îi taie pe toți copiii de domn.

Face toate clasele cu laudă, mai învață la Cluj ori la București și la urmă a-junge în ceva deregătorie înaltă ori chiar la cârma țării.

Câți bărbați învățați avem, cari s'au ridicat din opincă la slujbe înalte și au dus cu ei acolo puterea de muncă, cinstea și omenia Românului nostru dela sate! Aceștia sunt fala țării și a plu-garului nostru.

Dar nu toți au darul dela Dumnezeu

Mulți școlari se împiedecă la a doua la a treia clasă și nu pot merge mai departe, pentru că nu-i ajută puterile. Pentru aceștia sunt școlile de meserii cari nu au așa învățatură grea. Și cu-minte este părintele acela, fie domn fie plugar care nu-și silește băiatul din cale afară la învățatură mai înaltă, ci îl dă la vre-o școală de meserii.

Băieții ieșiți din școlile de meserii, pe lângă acea că au o pâine cinstită, var aduce mult bine țării și neamului. Acești școlari cari prind ciocanul și lustruesc fierul la strung, mâne poimâne vor smulge fabricile din mâinile strei-nilor și vor îndrepta ei mașinile cu aceeaș pricepere ca și streinii, dar cu mai multă dragoste față de muncitorii români. Vor scoate din munți bogățiile ascunse nu pentru buzunare streine, ci pentru țara noastră.

Să nu ne fie rușine de meserii, căci toate țările mari din apus, de unde aducem tot soiul de mașini pe bani scumpi, s'au îmbogățit prin meseriași harnici și pricepuți.

Plugul și ciocanul în mâni barbă-tești aduc numai bine și fericire.

Dr. Iuliu Florian

Regina Sârbilor mai are un băiat

În noaptea spre sârbătoarea sf. Apostoli Petru și Pavel, regina Mărioara a Iugoslaviei a dat naștere, în castelul regal dela Bled, unui băiat voinic și sănătos. Acesta este al treilea fecior-raș al familiei regale sârbești. Pe regele Ale-xandru, bucuria l-a găsit în apropiere de Bel-grad, la Tocola. Indată s'au tras salve de tunuri, ca să afle și poporul sârbesc de bucuria fa-miliei regale. M. S. Regina noastră Maria, se află la patul leuzei.

A murit un bătrân profesor

† Petru Ungureanu

În săptămâna trecută școlile noastre dela Blaj au avut mare jale. Clopotul cel mare dela catedrală vestia moartea unui dintre cei mai bătrâni dascăli ai Blajului. Profesorul Petru Ungureanu dela școala de învățători, nu mai este între cei vii. Neîndurătoarea moarte i-a închis ochii pe vecie..!

Domnu Ungureanu, cum i-se zicea cu atâta călduroasă familiaritate la Blaj, bolia de mai multă vreme și căuta zadarnic o ușurare. În sfârșit s'a învoit să fie dus la Clinicile dela Cluj, unde s'a supus unei operații. În fața vârstei, știința omenească s'a dovedit însă neputincioasă și, în ziua de 25 Iunie, bătrânul dascăl și-a dat sufletul, în grele chinuri. Dela Cluj a fost adus la Blaj și întins pe catafalc în naia Mănăstirii, în jurul căreia muncise neîntrerupt 50 de ani, ca profesor și îndrumător al tinerețului școlăresc.

Petru Ungureanu a fost fecior de plugar din comuna Mărgău, județul Cluj. S'a născut la 20 Ianuarie 1856. A învățat carte la Cluj, de unde a ieșit învățător la 1876. Un timp a dascălit în comuna Ciuci din județul Alba de Jos, unde a lăsat celea mai frumoase amintiri. Il pomenesc și astăzi moșnegii, cu călduroase binecuvântări. Peana sa isteapă și sprintenă l-a făcut cunoscut cu profesorul Moldovănuț de pe vremuri, care, simțind întrânsul un mare pedagog, l-a chemat și l-a adus la Blaj. Din anul 1880 a stat apoi neîntrerupt în slujba vestitelor școli românești dela Blaj, având în grija sa copiii din școala primară și pedagogia la școala de învățători. Sute și mii de tineri i-au trecut pe sub mână, fiindu-le nu numai învățător și profesor, ci și părinte și frate. În atâția ani, câți a dascălit cu o neîntrecută pricepere și tragere de inimă în școlile noastre, numele său a răsbătut cu necunoștință și în celea mai ferite sate ale Ardealului. Câți dascăli, bătrâni și ei astăzi, nu-și aduc aminte, cu duioșie și căldură, de »Domnu Pătru« dela Normale din Blaj!

Domnu Ungurean era om de regulă și de rânduală, uneori aspru la vorbă, însă totdeauna moale și cald la inimă. Ii plăcea calea oablă și vorba dreaptă. Pentru convingerile sale stătea cu bărbăție în fața oricui. Pe cei drepți și buni îi cinștia, iar pe cei răi îi muștra părintește. Nimănui rău n'a făcut, nici cu vorba, nici cu fapta. A trăit cu adevărat o viață neprihănită și vrednică de urmat, și ca om și ca dascăl. În anii din urmă ai vieții sale trăia mai mult retras, străin în vremuri nouă, încunjurat doar' de doi-trei prietini, tovarăși buni de alte zile. Cu neînsemnata sa plată dascălească, prin cruțări foarte cuminiți și prin o bună cumpăneală, a crescut o familie aleasă. A lăsat un fecior

profesor și al doilea inginer, cu învățatură înaltă în Italia.

I-s'a făcut o frumoasă înmormântare în ziua de 27 Iunie. Dumnezeu să-i facă parte cu aleșii săi!

Plânsoarea unor sărmani

Mai mulți oameni necăjiți dintr'o comună sătmăreană, au plecat în săptămânile trecute, să-și găsească ceva de lucru pe la fântânile de petrol din Moreni, județul Prahova. Le-a fost însă drumul înzădar, căci oricât au întrebat și s'au imbiat, de lucru n'au găsit. Astfel au fost siliți să se întoarcă acasă, unde sărăcia, pe care au voit să o alunge cu câștigul ce brumă vor putea face prin Prahova, le rânjește în vatră cu aceeași stăruință..! În loc să se întoarcă cu ceva câștig, au fost siliți să-și cheltuiască și amărăciunii de bănișori pe cari îi luaseră cu dânsii. Săraci au plecat, iar de sosit au sosit și mai goi și mai amăriți.

Și ca necazul și amărăciunea să le fie și mai mari, au nimerit pe cassierul gării Bticoi, care în loc să le dea măcar o o vorbă de mângâiere, i-a sărăcit și mai tare, luându-le pentru câte un bilet la Satu-mare 755 Lei în loc de 725 Lei..!

S'ar zice, că atâta a costat biletul, adică 755 Lei; însă cum se face că dela unii a luat mai mult, dela alții mai puțin, pentru același drum? Câte tarife au Căile Ferate Române?

Asta îl doare pe bietul creștin, că fiind el *Român în țara lui*, e jupuit de către chiar frații lui, și încă de cei cari se zice, că sunt »domni« cu carte și cu învățatură..!

Celor jupuiți astfel, nu le-ar fi cu amărăciune, dacă le-ar fi furat din pungile lor sărace câte 30 Lei un pilug ca și dânsii, dar așa, să-și jefuiască un cogeamite »boier« care își face avere din truda săracului, prea e jalnic și neomenos.

Când vom ajunge și noi odată la o rânduală și la o cinste, în lumea asta necăjită, sau mai bine: pentru unii prea dulce și pentru alții prea amară?

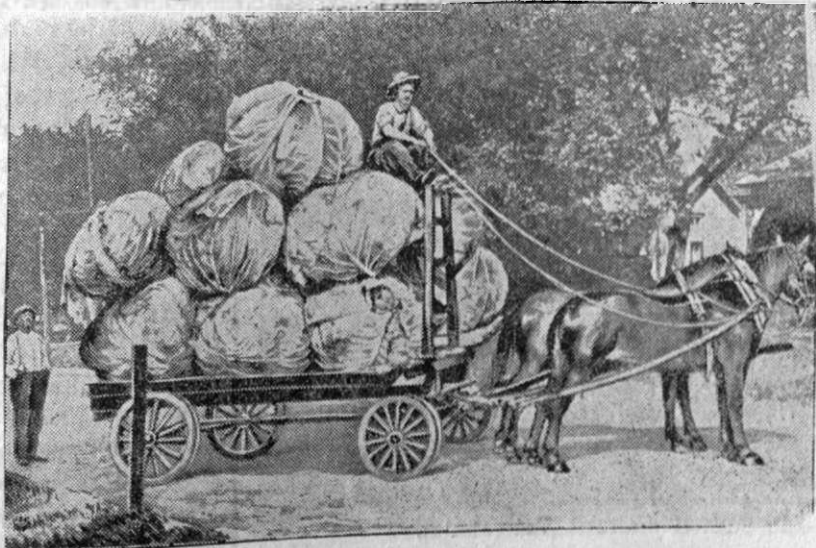
Sirimanul.

Iubiți cetitori!

Nu uitați să trimiteți prețul abonamentului la foaie!

Isprava unui grădinar american

Un farmer (proprietar de pământ, gospodar) din California (America) a încercat să întrebuințeze razele electrice la îngrășarea pământului și creșterea legumelor (zarzavaturi). Iată ce varză uriașă a știut produce, în nu mai puțin de 80 de zile. Bineînțeles că această varză a crescut în seră (strat sub sticlă). Icoana noastră înfățișează un car plin de căpățini (curechii) uriașe, pe cari proprietarul le duce acasă cu caii săi dela moșie.

„Astra“ în comuna Țapu

PROGRAMUL SERBĂRILOR:

7 Iulie

Ora 8 și jumătate, dimineața, sosirea Comitetului și primire în marginaa comunei.

Ora 9: Ascultarea sfinteii liturghii, pe care vor sluji-o mai mulți preoți din Blaj și jur. Va predica Rev. Ștefan Roșianu, canonic, președintele despărțământului. După liturghie poporul merge la masă.

Ora 11: Adunarea oficială a despărțământului în Școala primară de stat. Pe lângă dările de seamă ale Comitetului, vor fi și două conferențe populare. Va vorbi păr. Roșianu despre »Cooperative« și alt conferențiar despre »Mame și copii«.

Ora 3: Serbări populare în curtea școlii. 1) Expoziție de copii mici până la 3 ani; 2) Expoziție de porturi naționale; 3) Intreceri de jocuri (dansuri) naționale. Pentru copii sănătoși și binegrijiți se vor împărți premii în bani, iar pentru jocuri, decorații și diplome. La expoziția de porturi, ca și la întrecerile de jocuri, iau parte și comunele din jur.

Ora 5: Șezătoare culturală cu program, în școală. Intre alte puncte frumoase, va spune versuri drăgălașa Dșoară *Ersilia Munteanu* dela Teatrul Național din Cluj, care coboară cu atâta dragoste în mijlocul poporului, înălțând și fermecând inimile celor cari o ascultă. La sfârșit *chipuri luminoase*, cu noul aparat »Aladin« al Despărțământului.

Târgurile săptămânii

Luni 15 Iulie: Comăna de jos, j. Făgăraș; Lisa, j. Făgăraș; Sieu, j. Năsăud; Șiclod, j. Odorheiu; Sâmpetru de câmpie, j. Cluj.

Marti 16 Iulie: Iara de jos, j. Turda; Mehadica, j. Severin; Cincșor, j. Târnava-mare; Nușfalău j. Sălaj.

Miercuri 17 Iulie: Bălăușeriu, j. Târnava-mică; Timișoara j. Timiș-Torontal.

Joi 18 Iulie: Cergău, j. Satu-Mare; Mărghita j. Bihor; Salonta, j. Bihor; Zorlenț-Mare, j. Caraș; Haslea, j. Târnava-mare.

Sâmbăta 20 Iulie: Daneș, j. Târnava-Mare, Ariniș, j. Sălaj; Gătaia, j. Timiș-Torontal; Petriș, j. Arad; Pecica-română, j. Arad.

Duminică 21 Iulie: Drăguș, j. Făgăraș; Cârța, j. Făgăraș; Fechetău, j. Bihor; Șinca veche, j. Făgăraș.

Iubirea poporul față de conducătorii cei buni. Abonatul nostru, *Ioan Crișan* din comuna *Valcăul de sus*, jud. Sălaj, ne scrie, cât de duioasă a fost despărțirea Părintelui *Dionisie Vicaș*, care, fiind numit în altă parohie, a trebuit să plece dintre iubiții săi poporeni, pe cari i-a păstorit cu dragoste și cu tragere de inimă 13 ani! Toți credincioșii au plâns cu lacrimi ferbinți, când au trebuit să dea mâna de despărțire cu un părinte sufletesc atât de iubit.

Ieșenii și Basarabeni la Blaj. Societatea culturală dela Iași, care se numește »Ateneul Popular Tâdrași«, ca aproape în toți anii dela România mare încoace, aranjază și în vara aceasta o călătorie de învățatură și de propagandă prin ținuturile românești, vizitând Bucovina, Ardealul și Muntenia. În drumul său prin Ardeal, Ateneul dela Iași se va opri și la Blaj, ca să viziteze Câmpia Libertății și școlile noastre bătrâne. La această excursie

iau parte 500 de frați de-ai noștri, mare parte preoți, învățători și fruntași săteni din Basarabia, conduși de d. Ifrim, președintele Ate-neului. Frații ieșeni și basarabeni, vor sosi la noi între 21 Iulie — 3 August, cu trenul lor special, pus la îndemână de către Direcția Generală a Căilor Ferate. Ziua sosirii vom cunoaște-o la timp. Scumpii oaspeți vor fi primiți la Blaj cu toată cinstea și dragostea care li-se cuvine.

Omor groaznic. În hotarul comunei Călărași, jud. Turda, niște răufăcători au prins un târgoveț și, jefuindu-l, l-au omorât. Pe urmă l-au băgat într'un boghiu de fân și i-au dat foc, să nu se mai cunoască urmele crimei. Un păstor de vite ce era prin apropiere, văzând focul, a fugit să stingă și, spre marea lui spaimă, a găsit mortul, ars de jumătate. A fugit apoi în sat și a înștiințat autoritățile. Până acum nu s'a putut afla nici cine era târgovețul ucis, nici cine l-a omorât. Jandarmii au pornit cercetări aspre.

Urmările unui jurământ. Corespondentul nostru Atanasie Fleșeriu din comuna Unirea, jud. Turda, ne scrie următoarele: Femeia *Florica Popuța* din Uioara de sus, s'a dus de curând la stână, să roage pe cioban, să-i tundă oile pe cari le avea ea acolo. Păstorul a făgăduit că i-le va tunde. Seara, în aceeași zi, femeia s'a dus după lână. I-s'a părut însă, că ciobanul i-a luat din lână. Ciobanul a prins a se jura, că de i-o fi luat din lână, să n'aibă noroc de oile lui. S'a jurat și femeia, că dacă n'o fi așa precum spune ea, să-o trăznească Dumnezeu, când va trăzni mai întâi. A doua zi Florica Popuța s'a dus la sapă, la cucuruz, cu doi băieți mai marișori ai ei. După amiază s'a stărnit o furtună și oamenii de pe câmp au luat-o spre sat. Florica Popuța și-a trimis copiii înainte, spunând că vine și dansa. Copiii n'au mers mai mult ca 15 pași, când a răsunat un tunet groaznic. Uitându-se înapoi, au văzut pe mama lor căzută la pământ, lovită de trăsnet. Astfel s'a împlinit cumplitul jurământ pe care îl făcuse ca ieri. După nenorocita femeie au rămas patru orfani.

Mare adunare de cerșitori. În orașul Stuttgart din Germania s'a ținut mai dăunăzi o mare adunare de cerșitori, cari s'au trezit și ei cum s'ar zice, să ceară drepturi, ca toate tagmele de oameni din zilele noastre. Și bulendroșii s'au adunat în număr foarte mare, ascultând și ei vorbiri și luând hotăriri. Președinte a fost un horhoi bărbos, rău de gură ca o cătea. Vorbă ce vorbe și tot haidi își ducea mâna după ceafă, să se apere de... muște! Aseculătorii încăi n'aveau altă treabă

de făcut, decât să se scarpine. La urmă adunarea s'a împrăștiat spre cele patru vânturi, amenințând, că dacă oamenii cu stare nu-se arată mai cu inimă față de cerșitori, ei se pun în „grevă“. Se lasă de „meserie“ și se apucă de muncă. Când a strigat însă „președintele“ o asemenea hotărîre, membrii adunării camfor s'au făcut. Cerșitorii cei adevărați, orbii, schiopii și alți chilavi, n'au luat parte la congres.

Unde duc boscoanele. Se mai găsește și astăzi femeii slabe de minte, cari cred în boscoane și în farmece. S'au descoperit de curând groznicile isprăvi ale unei bosconitoare din Banatul Sârbiei, care, cu leacurile ei, a trimis pe lumea cealaltă, în scurt timp, nu mai puțin ca 13 bărbați, părinți de familie. Baba Ana Pistova din comuna Vladimirovaț, se ținea meșteră mare în leacuri de dragoste. Ea lățise vestea, că se pricepe se întoarce inimile bărbaților, cari s'au urit de femeile lor. Și ce nu fac femeile pentru așa ceva? S'au și găsit în jur de Vladimirovaț multe femei cari să creadă în boscoanele babei Ana. Și au rugat-o să le ajute. Baba meșteroaie le-a dat niște leacuri, să le amestece în mâncarea bărbaților. Aceștia au mâncat fără să știe, din zămurile drese cu farmece și, rând, pe rând, au prins a muri, ba ici, ba colo câte un bărbat. Așa s'a prăpădit și primarul din comuna Novoselo. Atunci s'au pornit cercetări și doctorii au constatat, că toți cei 13 bărbați cari au mâncat din farmecele meșteroaiei au murit înveninați. Vrăjitoarea răspunde acum la tribunalul din Panciova pentru ticălosul ei meșteșug. Răsplata îi va fi ștreangul, fără îndoială.

Teologii din Blaj la Bandul de Câmpie. Studenții Academiei de Teologie din Blaj aranjază în ziua de Duminică 14 Iulie o serbare cu coruri și declamări, în localul cel nou de spectacole din Bandul de Câmpie. Program foarte ales și bogat. Inceputul la ora 8 și jumătate, seara. Taxa de intrare benevolă. Venitul curat este menit pentru scopuri culturale. În aceeași zi, dimineața, la sf. liturghie, care se va sluji la ora 9, va cânta corul în patru voci, al Academiei Teologice. Serbarea dată de teologii din Blaj la Band, va fi un prilej de frumoasă întâlnire pentru întreaga Câmpia Ardealului.

O mamă barbară. Gazetele străine aduc o știre aproape de necrezut. Cică o țărăncă bogată din Franța, ca să se mântuie de necazurile pe cari i-le făcea o fiică zăludă a ei, a încuiat-o înainte cu doisprezece ani într'o cocină de porci și a ținut-o acolo neîntreput, până dăunăzi, când a fost găsită și scăpată de jandarmi. Fata avusese o dragoste nenorocită c'un fecior din comună, care a părăsit-o pe

Ca să ajungi, cu trenul și cu vaporul, din Anglia în India, trebuie cel puțin 3 săptămâni. Englezii fac însă această călătorie în șapte zile cu aeroplanul numit „City of Glasgow“. Icoana noastră înfățișează aeroplanul gata de drum înainte lui stând cele patru persoane cari au făcut întâia călătorie. În stânga stă ministrul englez al aeronauticii (călătoria în sbor cu aeroplan), în mijloc cei doi piloți, iar la dreapta, în haine negre, Sir Vivian directorul căilor aeriene Anglia—India.

urmă și s'a însurat cu alta. De supărare, fata își pierduse mintea și-i făcea mamei sale multe necazuri. Ca să aibă pace, a închis-o în coțelul porcilor. O ținea acolo sub lacăt, hrănindu-o numai odată în zi, fără nici o altă grijă, chiar fără alt așternut, decât paie de de lipsurile trupești ale fetei nenorocite. Când a fost găsită de jandarmi, în urma unui denunț, biata ființă era îndobitocită de tot. Trupul ei era numai răni și puroaie. Ea a fost dusă la spital, iar sălbatica mamă la temniță.

Cunoștința de scrisoare întineresc femeile. Kemal Pașa stăpânul Turciei, a dat mai în iarnă o poruncă foarte aspră, în înțelesul căreia toți locuitorii țării, cari n'au trecut peste vârsta de 42 ani, sunt datori să învețe a ceti și scrie cu litere latine, adică cele cunoscute azi de toate popoarele culte. Turcii n'au luat în glumă porunca lui Kemal și s'au pus pe învățatură. Mare zor la tăblițe și la plivase. Tot tineretul s'a apucat de muncă și sporul este foarte frumos. Interesant este, că nu numai bărbații s'au dat la litere și la cărți ci și femeile. Și încă și cele bătrâne, cotoroaște de câte 50—60 de ani. Acestea s'au apucat de învățatură, ca să nu fie socotite peste vârsta de 42 ani. Astfel, de când cu alfabetul latin, Turcia aproape nu mai are babe..!

Câine care trage cu țigara. Într'un oraș din America, o doamnă a fost părită la poliție, că a furat câinele unui domn. Doamna se apăra însă, că potaia este a ei și domnul e hoțul. Ofițerul de poliție nu știa cum să deslege cearta. În cele din urmă, afacerea neplăcută s'a deslegat dela sine. Domnul cu câinele spuse, că javra lui are patima fumatului. Și, ca probă, a luat o țigară aprinsă și o întinse câinelui. Acesta rânji cu plăcere vădită, prinse țigara între dinți și fuma ca un turc. Doamna n'a mai avut ce să zică, și domnul a plecat cu câinele lui, care n'a mai lăsat țigara din gură, până nu o isprăvi.

Au încercat și Spaniolii să zboare peste ocean, dar n'au isbutit. Curând după „Pasărea galbenă“, despre care am amintit într'un număr de mai înainte al gazetei noastre, a plecat din America spre Europa și aeroplanul spaniol „Numancia“. Conducătorul mașinei era maiorul Franco. Spaniolii au așteptat cu inimile pline de nădejdi mai multele zile sosirea „Numanciei“, ca să se poată făli

Impăcarea Italiei cu Vaticanul

Italianii sunt foarte fericiți, că Musolini a găsit calea cea bună să se împace cu sf. Părinte dela Roma, capul creștinătății. În urma împăcării guvernul italian a delegat pe lângă sf. Părinte un împuternicit diplomatic, precum au toate țările creștine la Vatican. Cum are și România noastră, de curând, pe d. ministru Brediceanu. Chipul nostru înfățișează primirea care i-s'a făcut zilele trecute noului ambasador Conte *Cesare Maria de Vecchi* la curtea pa-

pală. Conte este cel însemnat cu X, iar în jurul său sunt demnitarii Vaticanului.

și ei cu sborul peste ocean. Dar zădarnică le-a fost așteptarea. Un timp s'a crezut că „Nunancia” a căzut în mare și s'a prăpădit. Acum telegramele spun, că aeroplanul maiorului Franco a fost aflat pe o mică insulă a Azorelor, într'o stare foarte rea. Nici maiorul, nici mașiniștii săi nu s'au prăpădit. Dar au trecut prin suferințe de neînchipuit.

Tipicul săptămânii VIII după Rusalii.

14 Iulie 1929, Duminecă sf. Părinți dela cele 6 Sinoade ecumenice.

Sâmbătă seara la Doamne strigat-am... 10 stihiri, 6 ale învierii v. 7, și 4 ale sf. Părinți v. 6. Mărire a sf. Părinți și Acum dogmatica v. 7. *Intrat. Lumină lină.* Prohimenul zilei. Paremiile sf. Părinți. *Stihoavna învierii* v. 7. Mărire a sf. Părinți, și acum a Născătoarei dela stihoavna învierii pe versul Măririi din Mineiu. *Acum slobozește...* Troparul învierii v. 7, și a sf. Părinți. Deslegare.

Duminecă dimineața, la Dumnezeu este Domnul... Troparul învierii v. 7 și a sf. Părinți. Stihologiile v. 7. Troparele mari ale învierii. Ipacoiu și treptele v. 7. *Toată suflarea...* Evanghelia învierii VIII. Invierea lui Hristos.. Ps. 50. Mărire... pentru rugăciunile... și celelalte. Rugăciunea preotului. Catavasiile Bunevestiri. Sedelna sf. Părinți după Catavasia III. condacul și icosul sf. Părinți după catavasia VI. *Luminătoarea învierii VIII.* și a sf. Părinți. *Laudele* 4 ale învierii v. 7 și 4 a sf. Părinți v. 6 (cele 2 din urmă cu stihuri proprii). Mărire stihira evangheliei învierii VIII și acum »Preabinecuvântată ești... Doxologia-mare.

La sf. Liturghie ale învierii v. 7. Evanghelia și Apostolul sf. Părinți.

Rânduiala sf. Părinți vezi în mineiu la 13 Iulie (Paginile 501—510). (Rânduiala sfinților din aceste se pune la Dupăcinar).

Duminecă seara (inserat comun), la *Doamne strigat-am...* 6 stihiri, 3 ale învierii v. 7 din Octoih și 3 dela Martiri (15 Iulie) v. 1 din Mineiu. Mărire și acum din Octoih v. 7. *Lumină Lină...* Prohimenul zilei, apoi îndată »Invrednicește-ne Doamne... Ectenia de seara. *Stihoavna învierii* v. 7 de Duminecă seara. *Acum slobozește...* Troparul zilei »Arhistrategi ai oștilor cerești... Ectenia »Să zicem toți din tot sufletul... Deslegare.

Sâmbăta, 20 Iulie 1929 Amintirea sf. măritului Profet Ilie Tesviteanul.

Vineri seara (Iserat mare), toată rânduiala din Mineiu.

Sâmbăta dimineața, la Dumnezeu este Domnul... Troparul Sf. Ilie v. 4. Stihologiile din Mineiu. Polieleul îndată ectenia mică și Antifon I al versului 4 cu prohimenul din Mineiu. *Toată suflarea...* Evanghelia sfântului dela mânecat. Ps. 50. Mărire... Pentru rugăciunile Proftului Ilie, îndurate, șterge mulțimea greșelilor mele și Acum Pentru rugăciunile Născătoarei... Indură-te spre mine... v. 6 cu stihira sf. Ilie v. 4. din Mineiu. Rugăciunea preotului. Catavasiile Bunevestiri. Sedelna, condacul, icosul, Luminătoarea și laudele sf. Ilie la locul lor. Doxologia-mare.

La sf. Liturghie, Mărire și acum la fericiri stihira Născătoarei de Dumnezeu dela cântarea III ori VI din Canon. Apostolul și Evanghelia sfântului Ilie.

Un leac minunat

Un leac de casă pe care îl putem avea totdeauna la îndemână este *petrolul*. Dacă din cauza răcelii avem dureri și sâgetături prin oase, să frecăm vreme de 2—3 zile în fiecare dimineață, părțile bolnave, cu petrol, iar noapte să legăm acestea părți cu carpe înmuiate în spirit. Durerile încetează.

Dacă vre-un vițel sau vre-un mânz s'a umplut de păduchi, în două zile după olaltă să-l frecăm bine cu petrol. Toți păduchii se prăpădesc. După zece zile însă din nou trebuie frecat, pentru ca păduchii ce s'ar mai fi ivit, încă să se prăpădească.

Dacă vre-o vită s'a umplut de răie, trebuie frecată zilnic cu petrol și hrănită bine. Se vindecă de bună seamă. Înainte de fiecare frecare e bine ca animalul să se spele cu leșie tare.

Am primit în cursul săptămânii câte 45 lei dela următorii: Fechete Nicolae, Crișan Ioan, Bucur Zaharie, German Ionel, Popșor Jacob, Telea Ioan, Bâlțean Ioan, Rapoș Iancu, Pantiș Ștefan, Surdu George, Ioan Branză, Comșa Ioan, Ioan Cernica, Bârsan Petru,

Câte 90 lei dela următorii: George Buciuman, Teodor Hudușan, Partenie Bogdan, George Iancu, Alexandru Dragoș, Ioan Bela, Lup Ilarie, Cionca Vasile, Câmpan Andreiu, Mărioara Erdős, Maria A. Bejan, Of. parohial, Sânmărtinul de C., Bogdan Ioan, Grigore Rus, Roșca Nicodim, Sabo George, Vasile D. Dițiu, Pop Ioan I. Vasile, Dr. Bazil Stoica, Demetriu Drăgan, Iosif Rus, Filimon Nicolae, Finu Ioan, Ionel Rusu, Frații Școlilor Creștine.

Câte 180 lei. Dumitru Frandez, Nicolae Mihăiasă, Nicolae Anca, Parohia Deaj, Trifan Bogdan, George Cărlan, Ioan Farca, Vasile Mody, Nițar Dumitru, Teodor Butiri, Aurel Todoran, Moldovan Iacob, Of. parohial Săsari, George M. Adam și M. Doboș, Petru Civani.

Alte sume am mai primit: I. Zenoagă 100, Petru Bordea 112; Mihai Zenoagă 405; Petru Silvășan 100; Vasile Erdős 360; Pompiliu Simoneti 100; Georgeviciu Constantin 360; Gh. Baci și Ant. Ardelean 100; Popa Tânasie 50; Dumitru Pleșca 270; Emil Petran 540; Pavel Zenoagă 100; Ioan Groșorean 100; Augustin Rășnița 200; Lupșa George 100; Nicula Petru 160; Burlic Nicolae 100; Urițescu Petru 100; Nicolae Bobohalma 400; Ioan Alexă a Tomii 100; Dr. Paul Lauran 445; Flueraș Ioan 100; Of. parohial Sititelec 360.

Dnii Ioan Beldean. Aveți păreri foarte inimoase și, mai ales, o inimă vrednică de un om înțeleghător! Ne pare bine, când primim scrisori ca cea dela DVoastră. Vă aducem la cunoștință că noi avem biserică la București, mică ce-i drept, dar frumoasă și împodobită, pe care o pot cerceta toți cei ce trăiesc la București sau au numai drumuri prin capitală. Biserica română unită, care se zice »sf. Vasile«, se află în *Strada Polonă Nr. 48*. Cu timpul se va clădi una și mai mare, când marimosul dar al DVoastră va fi bine primit.

Constantin Georgeviciu. Din cei 360 lei trimiși am trecut 30 lei pe 1926, pe 1928 lei 180, iar 150 pe 1929.

Ioan Boroș I. Grigore. Am primit cei 180 lei de care ne întrebați.

Dnii I. B. Oda trimisă de curând a fost publicată odată de noi, în iarna anului trecut, prin urmare nu-o mai putem publica a doua oră. »Ce face dragostea« este prea lumească și nu este pentru gazeta noastră. Iar cealaltă odă, este prea de tot personală și ar avea aparența unei tătăieri. Ținem și noi foarte mult la persoana din vorbă, însă persoanelor în viață foarte rar este obiceiul să li-se închine »ode«. Alte poezii, cu subiecte creștinești și populare, publicăm cu plăcere. Salutări călduroase!

Ilie Crișan. Scrisoarea pe care ne-ați trimis-o, ca să aibă mai mare ascultare, am transpus-o Prea Veneratului Conzistor din Blaj, de care se ține. Să nădăjduim celea bune!

Redactor: IULIU MAIOR.

Cele mai bune și mai ieftine premii pentru xamene sunt fără îndoială:

„Cărțile Bunului Creștin“

cari sunt scrise pe înțelesul tuturor, ne mângăie în necazuri și nefericiri, ne îmbărbătează în lupta grea a vieții, ne întăresc în credință, ne scapă de desnădejde și ne îndrumă în clipitele de îndoială.

Până acuma au apărut:

Nr. 4, *Darul lui Dumnezeu* (prețul 6 lei)

Nr. 5, *Adevărata fericire* (prețul 6 lei)

Nr. 6, *Iaina spovedaniei* (prețul 15 lei)

Nr. 7, *Tălcuirea apostolilor din Duminecile de peste an* (cam 400 pagini, prețul 50 lei)

Nr. 8, *Legea strămoșească* (prețul 15 lei)

Toate 5 laolaltă costă 92 lei.

Cereți-le dela toate librăriile și le răspândiți printre cunoștii și prietini DVoastră. Celce răspândește cărțile bune, își câștigă mari vrednicii înaintea lui Dumnezeu.

De pe Secaș

Strigături pentru feciori, la joc.

Librăria Seminarului din Blaj

Prețul 6 Lei

F O R D

Ultima creațiune

Toate tipurile

Elegante, cea mai reușită
perfectiune tehnică din anele
automobilismului, mult superioare
mașinilor de aceeași categorie. — Se livrează
prompt în diferite culori armonioase, cu prețuri și
condițiuni de plată cele mai avantajoase, de către firma

P E R R Y

CLUJ, strada Regina Maria Nr. 2

(763) 1—2

Se caută învățator

La Școalele primare de stat din Șiria, jud. Arad, sunt vacante 3 posturi de învățatori. Am dori să-și înainteze concursul și un învățator unit, care să fie totodată și cantor la biserica română unită; să știe cântările bisericesti și să poată conduce și corul. In calitate de cantor ar primi folosința alor 3 jug. pământ de clasa I, locuință bună, grădină, și, eventual și ceva plată lunară. Cel ce ar dori să ocupe acest post, să-și ceară numai decât detașarea și să avizeze Oficiul parohial unit din Șiria, ca să se intervină în favorul lui la locurile competente.

Șiria, jud. Arad.

Victor Ghitta,
paroh.

(762) 1-1

Publicațiune

Se scoate la licitația publică lucrările de edificarea școlii primare de Stat din comuna Boian județul Târnava-Mică.

Valoarea după deviz este 2.000.000 (două milioane).

Licitațiunea se va ține la Primăria comunală Boian, în ziua de 21 August 1929 ora 11 a. m. în conformitate cu Art. 72-83 al Legii contabilității publice.

Concurenții pot lua informațiuni pentru condiții la Primăria susmenționată între orele oficiale.

Oferta va fi însoțită de recepisa de consemnare a garanției provizorii de 4 la sută la una din instituțiile Statului, ne mai primindu-se garanții în numerar sau efecte.

Oferta fără recepisă de consemnare a garanției se respinge, supraoferte nu se primesc.

Boian, la 1 Iulie 1929.

(770) 1-1

Primăria comunală.

Corpul portăreilor Trib. Târnava mică

No. 1497/1928

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 5168/1928 a judecătoriei de ocol din Blaj în favorul reclamantului Firma Hoza și Sălăgean repr. prin avocatul Dr. Lud. Enyedi pentru încasarea creanței de 13255 Lei — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua 25 Iulie 1929 orele 9 a. m. la fața locului în comuna Veza la locuința urm. No. unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară o trăsură și un divan în valoare de 13.000 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare. Dumbrăveni, la 20 Iunie 1929.

FLEFLEA
portărel

(769) 1-1

Corpul portăreilor Trib. Târnava mică

No. 1068/1927

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 5283/1927 a judecătoriei de ocol din Blaj în favorul reclamantului Firma „Eleonora Szilágyi“ repr. prin avocatul Dr. Lud. Enyedi pentru încasarea creanței de 7965 Lei — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua 11 Iulie 1929 orele 1 p. m. la

fața locului în com. Blaj la locuința urmăritului, unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară un biliard în valoare de 15.000 Lei. In caz de nevoie și sub prețul de estimare. Dumbrăveni, la 13 Iunie 1929.

(768) 1-1

FLEFLEA
portărel

Corpul Portăreilor Trib. Târnava mică

No. 1013/1927.

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 847, 868, 869/1927 a judecătoriei de ocol din Blaj, în favorul reclamantului Lud. Czitter și Casa de păstrare, repr. prin avocatul Dr. Lud. Enyedi pentru încasarea creanței de 3761 Lei — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua 11 Iulie 1929 orele 12 a. m. la fața locului în com. Blaj, la locuința urmăritului No. unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară Biliard, ceas, mese și scaune în valoare de 37.900 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare. Dumbrăveni, la 12 Iunie 1929.

(767) 1-1

FLEFLEA
portărel

Corpul portăreilor Trib. Târnava mică

No. 947/1928

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 4311/1928 a judecătoriei de ocol din Blaj în favorul reclamantului firma „Carol Binder“ repr. prin avocatul Dr. Lud. Enyedi pentru încasarea creanței de 3785 Lei — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua 25 Iulie 1929 orele 3 p. m. la fața locului în comuna Roșia de Secaș la loc. urmăritului, unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară dormeză, noptiere, șifonere și lampă în valoare de 6200 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare. Dumbrăveni, la 20 Iunie 1929.

(766) 1-1

FLEFLEA
portărel

Corpul portăreilor Trib. Târnava mică

No. 149/1928

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei Nr. G. 727/1928 a judecătoriei de ocol din Blaj în favorul reclamantului Eugen Hadhazi med. veterinar repr. prin avocatul Dr. Lud. Enyedi pentru încasarea creanței de 2130 Lei — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 11 Iulie 1929 orele 9 a. m. la fața locului în com. Petrisat, la locuința urmăritului, unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară și anume: 2 șuri coperite cu țigle în valoare de 25000 Lei

In caz de nevoie și sub prețul de estimare. Dumbrăveni, la 13 Iunie 1929.

(765) 1-1

NICULAE BACIU
portărel.

Cumpăr o casă în Blaj

cu 3-5 camere, grădină, edificii laterale. A se adresa la

(762) 2-3

Administrația ziarului Unirea Poporului

Cărți bisericesti

La *Librăria Seminarului* din Blaj se află de vânzare următoarele:

- Orologion sau Ceaslov** legat în pânză cu cruce aurită „ 260-
Antologion sau Mineiul care cuprinde în sine slujbele dumneze-eștilor sărbători, ale Născătoarei de Dumnezeu și ale Sfinților de preste an; amândouă tomurile în legătură tare, cu călcâi de piele; Tomul I Septembrie—Decembrie „ 780-
 Tomul II și III legate împreună, cari cuprind lunile Ianuar—August și rânduiala slujbelor de obște ale Sfinților „ 1100-
Sfânta și dumnezeiasca Evanghelia, a Domnului și Dumnezeului nostru Isus Hristos; legătură de carton cu călcâi de piele și cruce aurită Lei 550-
 Aceaș sfântă Evanghelia, în legătură întreagă de piele, cu cei patru evangheliști și crucea aurită „ 2500-
Apostolul sau Faptele și epistolele Sf. Apostoli; legătură de carton, cu călcâi de piele „ 375-
Euhologiu sau Molitevnic legat în pânză, cu cruce aurită „ 260-
Triod care cuprinde toată rânduiala din Sfintele Pașimi; legătură tare, cu călcâiu de piele „ 510-
Octoii mic pe opt versuri, împreună cu altele ce se țin de inserat, mâncat, Sâmbăta și Dumineca; tipăritură din 1927; legat în pânză „ 110-
Pentecostar mic care cuprinde cântările dumnezeesti dela Dumineca Paștilor până la Dumineca tuturor Sfinților; legat „ 90-
Rânduiala Sf. Ungeri sau Maslul care se cântă de un preot „ 5-
Prohodul Domnului nostru Isus Hristos „ 10-
Psaltirea Profetului și Impăratului David; legătură de carton cu pânză „ 100-
Acatistier sau carte care cuprinde în sine rugăciuni pentru pietatea fiecărui creștin, legat frumos „ 100-
Domnului să ne rugăm cârticică de rugăciuni și cântări, întocmită de Dr. Nicolae Brinzeu; legată „ 20-
Paraclisul Născătoarei de Dumnezeu, precum și alte cântări și rugăciuni pentru tinerime; legat în table „ 12-

Toate acestea cărți se cer dela:
Librăria Seminarului, Blaj jud. Târnava-mică

Preoți, Învățători, Tărani!

Cețiți cu toții cârticica:

BĂNCI POPULARE ȘI COOPERATIVE SĂTEȘTI

de Ion Pop-Câmpeanu, profesor Blaj

din care puteți ști, ce este banca populară, ce e cooperativa, ce foloase aduce sate- nilor, cum se înflințează ș. a. m. d.

PREȚUL 6 LEI

Se poate comanda dela administrația Unirea Poporului.